

מיזם תאומות לקידום הסטטיסטיקה הרשמית בישראל: עדכון

חנה כהן, יועצת הפרויקט, אגף בכיר חינוך, למ"ס

על המיזם

נושא המיזם: טרנספורמציה של המערכת הסטטיסטית הלאומית בשימוש בשיטות מתקדמות של ביג דאטה (נתוני עתק).

היעד המרכזי: שיפור היכולות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בישראל באמצעות פיתוח מערך שימושים בביג דאטה כדי לקדם את מימוש המדיניות של הלמ"ס להקלה על נטל ההשבה.

המיזם כולל ארבעה רכיבים:

1. פיתוח אסטרטגיית ביג דאטה לאיסוף נתונים ממקורות שונים
2. יצירת מסגרת להגנה על פרטיות ועל סודיות בהתאם לתקנות האיחוד האירופי
3. פיתוח תוכנית ליישום אסטרטגיית ביג דאטה
4. יישום מקרה בוחן להפקת סטטיסטיקה באמצעות שימוש בנתונים מנהליים וביג דאטה

מיזם התאומות (Twinning) השלישי[1] מטעם האיחוד האירופי, בהובלת קבוצת SCJS הבריטית והלשכה הסטטיסטית הפולנית (GUS), החל בנובמבר 2024 ויימשך כשנתיים (ראו עלון מספר 2). בגיליון זה ובגיליונות הבאים נעדכן על הפעילויות והתקדמות העבודה במיזם.

המיזם מציין חצי שנה של פעילות וממשיך להתקדם בקצב יציב, למרות אתגרי העבודה מרחוק. לצד שגרת העבודה והמפגשים המקוונים, מתרחבת בהדרגה גם הפעילות הפרונטלית, התורמת לחיזוק שיתופי הפעולה ולהאצת התקדמות המיזם.

אחת הפעילויות המרכזיות שסימנה את המחצית הראשונה של השנה הייתה פגישת עבודה משותפת שהתקיימה בלונדון בחודש מרץ 2025. הפגישה שבה השתתפו כל שותפי המיזם, כללה: דיונים בנושאי אסטרטגיה, פיתוח תוכניות עבודה של רכיב המיזם, ניתוח סיכונים והצעות לייעול תהליכים. מעבר לערך המקצועי הרב, המפגש תרם רבות להעמקת שיתופי הפעולה ולהכנת הקרקע לפעילויות הבאות.

בחודש מאי התקיימה ועדת ההיגוי השנייה במטה משלחת האיחוד האירופי לישראל בהשתתפות נציגי הלמ"ס, האיחוד האירופי וצוותי המיזם מאנגליה ומפולין. במהלך הוועדה נבחן קצב ההתקדמות והודגש הצורך בהרחבת הפעילות המשותפת לקידום יעדי המיזם. הוחלט לעדכן את תוכניות העבודה שהוגדרו עד כה, להתאים אותן למתכונת עבודה משותפת ולקדם שיתופי פעולה עם לשכות סטטיסטיקה אירופיות לצורך גיוס מומחים.

ועדת ההיגוי של מיזם התאומות

- מיזם התאומות של האיחוד האירופי, מונחה על ידי צוות ועדת ההיגוי שנפגש אחת לרבעון.
- מטרת הוועדה היא לעקוב אחר התקדמות המיזם ולתמוך בביצוע הפעילויות השונות.
- הוועדה כוללת את המנהלים של רכיבי הפרויקט משתי המדינות ואת הנציגים מהאיחוד האירופי.

עבודת הרכיבים

נכון לחודש מאי, עיקר פעילות המיזם התמקדה בגיבוש אסטרטגיה לשימוש בביג דאטה. הפעילות כללה סדנה מקצועית בהובלת נציגי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה של פולין ובמהלכה הם הדגישו את השימוש שהם עושים בנתוני ביג דאטה. במקביל, נבנה קטלוג מקיף של מקורות ביג דאטה, והוא שימש תשתית לפיתוח סקר שנשלח למנהלים בלמ"ס, במטרה למפות צרכים פנים-ארגוניים העולים מהשטח, ולבחון כיווני שימוש עתידיים בנתוני ביג דאטה. כחלק מההיערכות לשלב היישום, מתבצעת בימים אלו בחינה של התשתיות הקיימות – חומרה, תוכנה ויכולות טכנולוגיות – כדי לאתר פערים ולחזק מרכיבים קריטיים כגון ביצועים ואבטחת מידע. צעדים אלו הם הבסיס להקמה מושכלת של מערך יישום עתידי, הנשען על פתרונות מבוססי ביג דאטה. בנוסף עליהם, נערכו גיבוש ראשוני של כללי משילות וניהול נתונים, מיפוי מסגרות משפטיות ואתיות רלוונטיות, תכנון לרכש תשתיות מחשוב, תכנון תשתית להקמת קמפוס נתונים שירכו יכולות וידע מקצועי, וכן בניית לוח זמנים ליישום הדרגתי של הפעולות המתוכננות.

מה צפוי בהמשך?

בהתאם להסכמות שהושגו בוועדת ההיגוי להרחבת העבודה המשותפת, החלה ההיערכות לסיור לימודי בלשכת הסטטיסטיקה של פולין (GUS) בספטמבר הקרוב. הסיור יכלול מפגשים עם מומחים משם בתחומי הביג דאטה ומערכות המידע הסטטיסטיות, לצד הצגת מקרי בוחן מעשיים של יישום טכנולוגיות חדשניות.

בנוסף על כך, צפויה עבודה משותפת לאורך כל שלבי המיזם, הכוללת תכנון מפורט לכל משימה בהתאם לצורכי העבודה.

בשלב הבא יתמקד המיזם בהרחבת הפעילות בכלל הרכיבים, תוך חתירה להשגת היעדים ויצירת שיתופי פעולה פוריים עם לשכות סטטיסטיקה מקבילות באירופה. בין הצעדים המרכזיים:

- גיוס מומחים נוספים למיזם שיתמקדו בנושאים השונים בפרויקט
- עדכון תכניות העבודה, תוך חיזוק העבודה המשותפת וזרימת המידע ההדדית במסגרת הפעילויות השונות
- הרחבת שיתופי פעולה עם מומחים ממדינות נוספות באיחוד האירופי ועם לשכות סטטיסטיות נוספות
- המשך הבנייה של האתר החיצוני של המיזם והפעלתו לקראת סוף יוני.

העשייה עד כה מוכיחה כי גם בתנאי עבודה מרחוק ניתן להפיק תוצרים איכותיים, בזכות עבודת צוות מצוינת המבוססת על שיתופי פעולה ולמידה הדדית שהיא בסיס איתן להמשך הצלחת המימוש של מטרות המיזם.

צוות המיזם בפגישת העבודה בלונדון